

نورک پوری

[اون آلتنجی سنه]

نورک اویماقلری مرکز هبیتی طرفندره نشر اولنور.

جلد ۵

مایس ۱۹۲۷

نومرو ۲۹

تورك ادبياتك دونوم نقطه سی

آذربایجانك مرکزی اولان باکوده انتشار ایدن « آذربایجان تدیق و تنبع ایدن جمیتك اخباری » آدی علمی مجموعه نك ۲ نجی صایسندده شو سرلوحه ايله روس عالم و مستشرقلرندن پروفسور (و . غوردله و سکی) نك ایجه اوزون بر مقاله سی باصیلشدر . غوردله و سکیك بر مستشرق اولق صفتيله تنبع ساحه سی ، اسکی تعبیری قوللانیرساق ، « هنانی تورکلری » یکی و درست تعبیر ايله « تورکیه » تورکلری ادبیات و خلقیاتیدر . حرب عمومیدن اول بو تنبعجینك بو ساحه ده بر چوق تدیقلری و کتابلری انتشار ایتشدی . « یکی هنانی ادبیات-دائر تصویرلر » ، « هنانی تورکلرینک میتولوژیسی » عنوانی اثرلری بو جمله دندر . بودفعه خلاصه سی « بورد » اوقویجیلرینه عرض ایتك ایسته دیگیز مقاله سی ایسه ، مدرس کوپرلی زاده محمد فواد بکك « بوکونکی ادبیات » اسمی اثرندن ملهم اولارق یازمش ، و تورك ادبیاتنده کی یکی جریانلره ، یکی محرر و اثرلره تماس ایتشدر . محرر ، مقاله سنه ، فواد بکك ادبی و علمی ساحه ده کی فعالیت و موقعندن بحثله باشلابارق دییورکه :

کوپرلی زاده محمد فواد ، شهه سز یکی تورکیه نك بو بوک سیالرندن بریدر . او ، داها کنجدر ، آنجق ۳۵ یاشنده در ؛ فقط چوقدن کندیسك انتقادی مقاله لريله طانمش و اینجه شاعر رجائی زاده اکرمك ستایشنه مظهر اولمشدر .

حرب عمومی صرفه سند (۱۹۱۳ سنه نك صوکلرنده) استانبول دارالفنوننده تورك ادبیاتی تاریخی کرسیسی اشغال ايله مشدر . او ، هم شرقی ، هم غربی نقطه نظرندن عالم بر ذاتدر : عمومی (یعنی تاریخی و ادبی) و اختصاصی (یعنی شرقیات و تورکیاته دائر) آثار و مؤلفاتی چوق اوقومش اولمقله برابر ، یکی علمی اصوللری ده قاورامشدرکه ، بو ایکی خصیصه بی کندینده جمع ایدنلر تورکیه ده مبذول دکلددرلر . اونك اینجه و بارلاق اسلوبه مالک اولان اثرلری ، موضوعلرینک بکیلیکی ايله نظر دقتی

جلب ابتدیی کی، یالکز تورکیه دکل عمومیتله اوروپا متبعلمری ایچوند ده بویوک قیمتی حائزدر. کوپرلی زاده، اوروپا طالمیزی آراسنده، یالکز عثمانلی ادبیاتنک دکل، بوتون تورک ادبیاتنک تاریخی ای بیلنلرک بریدر.

قیمتلی پروفیسوری معارف وکالتی ده تقدیر ایدیور. شرق و غرب کولتورلرینک تمثال مجسمی اولان محمد قواد، ضیابه جان آتان یکی تورکیه یی بین الملل قونفرمه لرده یک موفقیتله تمیل ایدیور. مثلاً ۱۹۲۳ سنه سنده پارسده انعقاد ایدن بین الملل تاریخ ادیان قونفرمه سنه کیمش، و اوراده «بک تاشیلکک منشأ لرینه دائر» بویوک مونوغرافیسندن مستخرج اولان راپورنی اوقومشدی. ۱۹۲۵ سنه سنک صوک بهارنده ایسه، روس علوم آقاده میسنک ۲۰۰ نجی ییل دونومی احتفالنده حاضر بولوندی؛ و اوزمان، روس مستشرقلری، اون یدنجی عصر تورکیه سنک مشهور وزیرلرینک حقیقیله معارفه پیدا ایتدیلر. هم شاعر، هم جماعتچی محرر، هم عالم (ادیب و مؤرخ) اولان کوپرلی زاده، هر زمان و هر یرده وطنی سون و اوکا ایمان ایدن برانسان صفتیله چالیشیور. او، دائماً، وطنداش لرینی عصرلردن بری امتداد ایده کلن تنبلیکی، قرون وسطائی و اسقولاستیک ذهنیتی برافغه دعوت ایدیور. او، روسیه دن دونونجه، استانبول دارالفنوننده بر «انقلاب تاریخی» کرسیسی تأسیس ایتک فکرینی اورنایه آندی؛ چونکه بونی ملکستک سربست انکشافی ایچون راستنادگاه عد ایدیوردی. خلاصه، کوپرلی زاده تورکیه ده «انسانی علملری» تمیل ایتمکده در. «بوگونکی ادبیات» کتابی، اوچ قسمه آیریلان مقاله لر مجموعه سیدر. برنجی قسم (اک واسع اولان مدخل قسمی)، نظری مه تودونوزیک و اجتماعی مسئله لری، ملی ادبیات یارانمغه مساعد یا خود نامساعد اولان شرطلری محاکمه به حصر ایدیلشدر. ایکنجی قسم، عملی و شائی شیلردن عبارتدر: انتقادلر، ادبی اثرلری (رومانلر، منظومه لر و دراملری) برنجی قسمده ترسیم ایدیلن ادبی انتقاد جرجیووسی مطالبنه اویغون اولوب اولماق زاویه رؤیتندن تحلیللر. اوچنجی قسم (ماضیدن گولگه لر) ایسه، وفاتنامه لر، شو ویا بو طریقه مستقبل ملی ادبیاتک دوغمانی حاضر لایان ادبیات منتسبلرینک گوزلجه ترسیم ایدیلن ادبی جهره لری

مجموعه سیدر. مقاله لر ۱۹۱۳-۱۹۲۳ سنه لری آراسنده یازیشدر. لا کین ایکنجی قسمده کی ملاحظه لریک زمان صراسیله اولان تاریخلری (باشلیجه ۱۹۱۹ سنه سنک ابتدالری) شیمدیکی ادبیاتک صولفون و جیلز اولدینفی واضعاً کوسته ریورلر. تورکیه دن موسقو وابه کتابلریک پک یاراش و تصادفی اولارق ورودندن دولانی، کوپرلی زاده طرفندن ترسیم ایدیلن لوحه نیک بو کونکی ادبی بوقسوللنی نه درجه به قدر دوعرو انعکاس ایتدی دیکنی بیلمک مشکدر. لا کین مؤلف، یعقوب قدری، رفیق خالد کی قیمتی ماترلری بالکیز بردفعه سوز آراسنده ذکر ایدوب کچیور. «تورکجه شعرلر»، «تورک سازی»، شعر مجموعه لرینک صاحی اولوب تورک ادبیاتنده هجا وزنی احیا ایدن (کوپرلی زاده ده بووزنک حرارتلی مدافعیدر) محمد امین دن ده بو کتابده بحث ایدیللیور. اوچنجی قسمده احمد مدحتک، عمر سیف الدینک ذکر اولونمامسی ده کوزه جاریور.

تورانیلیک مؤسسی و دور قایمک بحرارتلی مفتونی اولان ضیا کونک آلیک شاکردی ولو بونک اسکی مترجمی اولان کوپرلی زاده محمد فواد، ادبیاتنده تکامل نقطه نظرندن باقیور. اوکا کوره ادبیات، حیات اجتماعی نیک بر ماده سیدر. ادبی قانونلرک اطرا دینی اثبات ایتک ایچون آوروپالی مؤلفلرک اثرلرندن [هیپولیت تن، سنت بوو، فاکه، غروس، زیمل] او کره ندیکی نظریه لری، او، تورک ادبیاتنده نقل و تطبیق ایتک ایستیور. او بعضاً حاده لری زورلابور؛ فقط، شبهه سز، ادبی حیاتک سیرینی، تاریخی شرائطله ایضاح ایتک درست بر اصولدر: شوبله لکه ادبیات تاریخی، اجتماعی فکرلرک تاریخنه انقلاب ایدیور.

۱

اسلام دینی، تورکلری شخصیتسزله ندبرمشدر؛ وقتيله هم قافانک، هم جوبانک آکلادینی خلق شمیری، برینی صنی طرزده ترتیب ایدیلن غزل و قصیده لره ترک ایتمشدر. شایان دقتدر که، صریبلر طرفندن طاقیلان ادبی شکللر هر ایکی قوم ایچون عینی شیلر اولمقله برابر، فرسلر بو وادیده ملی خصوصیتلرینی بر درجه به قادر محافظه

ایله مشر ، تورکلر ایسه ، اسلامی قبول ایدنجه ، هر ساحه ده عرب - فرس مدنی تأثیری آلتنه دوشمشلردر . ملی تورک ادبیاتی تورکیه ده یالکز خلقك آشاعی طبقه لری ایچنده وتکیه لرده ، یعنی خلق دین اولری آراسنده محافظه ایدیله بيلمشدردر . تکیه لر ، اسکی خلق نظمینه یکی دینی ، فلسفی مندرجات صوقشلردر . منور طبقه لرك ادبیاتی آنجاق فرسجه اصللری تقاید ایدیوردی ؛ و بونك خلق كتله لرینه نه درجه آکلاشیلمايان برشی اولدیغنی آشاغیده کی معنیدار برحکایه نك سوألی آچیقجه کوسته ریور : اون بشنجی عصر شاعرلرندن مشهور (شیخی) ادبیات حامیسی اولان کریمیان بکنه بر قصیده او قویونجه ، صوکنجی ذات ، قصیده نك معناسی آکلامایه رق : « بو آدم بنی مدحی ایدیور یاخود سوکیورمی ؟ » سوألی صورمشدر . شمردن صمیمی طوبغولر قوغولمش ، اونك یرینی معین قابله دوکولن تصویرلر طومش : شاعرلر متبادیا ، عصرلر بویجه ، سلوی کبی قدوقامتلی ، یای کبی قاشلی ، آهو کوزلی کوزلی ترنم ایدیورلردی . لاکن بو ، لفظ پردازلق و منظومه جیلکدن عبارت ایدی ؛ خلقك روحی ایسه صوصویوردی . اون دو قوزنجی عصرک اصلاحات دوره سی (تنظیمات) ، مملکتی غرب طرفه جه ویردی ، اسکی عنعنه لری صارصدی . شعر منبجی ، عادتا ، شیرازدن پارسه نقل اولوندی ؛ یکی ، آوروپائی شکللرایچون مجادله ایدن شناسی و نامق کمال کبی یکی ادبیاتك بویوک ده ده لرینك مکتبی تأسس ایتدی . لاکن عثمانلی تورکی ، داها اون بشنجی عصرده بیله غربه تمایل کوسته ریوردی . ایلك ضرب مفتونلرندن اولان زواللی شاهزاده (جم) « نیس » و وارنجه ، « بویورده مفتون اولان انسان نه یاپاجغنی شاشیریور » مألنده برسوز سوبله مشدی .

ضربجی کوپرلی زاده ، تورکیه نك قورتولشك غربده و غرب مدینته التعاقد اولدیغنی بک ابی قاورامشدر . اوقانعدرکه ، اجتماعی - اقتصادی ، دینی ، عدلی و سائر ساحه لرده یاپیلان اصلاحات یوزندن ، هیئت اجتماعیه نك تجدد یولنه کیرمه سی نتیجه سنده ملتک مطالبنی تطمین ایده جک صاعلام ، ملی ادبیات وجوده کله جکدر . لاکن بو ، شیمدیلک ، ساده جه ظاهری (آداب تاسیون) دن عبارتدر . ادبیاتی تخریب

ایدن آدابتاسیون، منور کنجلیکک روحی تنبلیکنندن، شو ملی روحی جوراقلغه محکوم ایدن اسکی و مزمن خسته لقدن نشئت ایدیور...

شیمدیکی ادبیات، خلقه، اسکی غزلی شاعرلره نسبتله بیله داها اوزاقدیر، داها یابانچیدر «رهنیه، سامه، رودنباخ، کبی صنعتکارلری تقلیدایدن شاعرلر، عادتا، جانسز تیاترو ده قورلرینی آکدبریورلر. آنلر جانسز تخیل ایله یاشارلر، آنلرک روحلری بوشدور. دقتله مشاهده ایدن فرانسلر، عثمانلی منورینک کندیلرینه بکزه یین بر انسان اولدیغی درحال سه زهرلر. بنم آلیجه (پیه به نوا) طرفندن ۱۹۲۳ سنه سنده استانبول دارالفنوننده یکی فرانسلر ادبیاتنه دایر ویردیکی قونفرانسه نایند معلومات کچدی. پیه به نوا قونفرانسه تورکر حقنده مدحله بیله باشلامش. (لوزان) ده راست کلدیکی ایکی تورک ادبی اوکا فرانسه یی خاطر لانتشرمش. اوکا قالیرسه، فرانسلر مدینه ننده تورکر ایچون بویولده بر قوۋه جاذبه واردر؛ و فرانسلر محررله تورک محررلری آراسنده عجیب بر روحی آکلاشمه حکم فرمادر.

محمد فوادک حکمی مرحمتسزدر؛ او بر دوست مصاحبک آرقاسنه کیزله ندرک، شیمدیکی شعرى تنقیدایدرکن دیورکه: «بونلرده یالکیز سرنامه لرله امضالر مختلفدر، مندرجات ایسه عینی شیدر: هپسی عینی قابده قادینی ترنم ایدیورلر، سیالر هر زمان راست کله بیلدیکمز سیالدر. قومسالر، تزه برلری، سوکیلنک توالترى هپ فرانسلرجه اوریزینالردن توپیه ایدلشدر. یابانچی بر مملکتده کندى وطنک سوکولوب صایلدیغی دویان آدام ناصیل قیزیورسه، محمد فوادده، اسکی بر شاعر اولان و روشن اشرفک استمزاجنه ویردیکی جوابنده یکی ادبیاتی تزییف ایدن جناب شهاب الدین ایله حرارتله مناقشه ایدیور. فقط سکونت دقیقه سنده محمد فوادده، طبیی، جناب شهاب الدین ایله مطابق قالیور. هر هفته یکیدن یکی ادبی مجموعه لر جیقیور، بونلردن اوچنچی سلطان احمد دورینک کل قوقوسی کلیور؛ اونلر خمسز قوشلر کبی اوتوبورلر؛ حالبوکه «موندروس، متارک سندن صوکراملت آغیر کونلر کچیریور. شنک وشو خلق زمانک بو زمان

اولمادىنى خاطرلاتىلنجه ، اولنر صنعت ايچون قانون وضع اولونمادىغى ، اونك كىچى - سياستدن داها يوكسك اولدىغى ادمايله جواب ويرىيورلر . فرانسىزلك مقلدلىرى اولان بولنر ، فرانسىز محررلرنىڭ كوزىل اورنىك آلا بىلىرلر : فرانسىيە ادبيات ايله محيطك صىقى مناسبتدار اولدىغى و اوراده حرب بوزندن وطن محبتىك داها يوكسەلدىكى كورورلردى .

ادبياتى خلقه ياقلاشدىرمىق ايچون اوکا مىللى شكل وىرمىلدر : عرب - فرس وزنندن واز كچمك ، لسانى حرب - فرس عنصرلرنىڭ نصفيه ايتىك ، ايشته مىللى ادبيات ياراتمىق ايچون ضرورى اولان ايلك شرطلر بولردر . جودت و ضيا پاشالار طرفندن جوقدن تزييف ايدىلىش اولان عروضك مفرط طرفدارلرىنىڭ فرىادلىرىنه رغماً ، هجا اصولى شىمىدىكى ادبياتىدە كندىسنە بول آجىيور . لسانە حقيقى نفاستنى اعاده ايدىن بو طبعى جريان ، ضيا پاشانىڭ ديدىكى كىچى ، قوتى خلق شعرلارنىڭ آمالىدر . فولكلور (خلقىيات) ادبياتى جانلاندىرر ، اساسى چوروك صنعتلىكى بىقار . كوپرىلى زاده « ايشته روس رومانىزمنىڭ باشلىجه نىملىنى تشكىل ايدىن ، پوشكىنى واونىڭ مەكتىبى دوغوران » خلقه دوغرو ، مەفكوردەسى بولدىن عبارتدر ، دىيور . توركلر بوكونكى روس ادبياتىنە آز جوق آشنادرلر (كوپرىلى زاده سوز آراسىندە مثلاً تولستوى ، و ماقسىم غوركىي ياد ايدىيور) ؛ فقط مسئلهنىڭ ايچىنە كىرەك ايشته دىكلىرى كىچى بوساحەدە سطحى اول قلىرى تىين ايدر ؛ شوبەلەككە تورك ادبياتىدە آوروپا مىللىرى طرفندن آجىلان چىغىرلر اوزرىندە يوروملىدر (كوپرىلى زاده بورادە آلمانلار و روسلار فكىرلىرىنى نقل ايدىيور) . توركلار آنا وطنى اولان آلتاى توركلرىنى تىبع ايتىكە ، آناطولى خلق ادبياتى طوبلامىغە و اوكرەنىمكە دعوت ايتىك ، ايشته بولدىن ايلرى كلييور . توركيانىچى كوپرىلى زادهنىڭ اترىنىڭ صحىفه لرنە بو دعوتلر بارز اولارق كوزە چارپيور .

فرس ادبياتى دوشكونى اولان بوزلرجه اسكى شاعرلردە آراصىدا كوردولناك . ضىيف خلقه تمایل سىلرىدە كوپرىلى زاده ايچون پك قىمتداردر . او ، بو قىيل سىلرى ھەرزەدە بولورسە طوبلايور . داھا ھجرى اوتتجى عصر دە مشهور «بندەى

يازان شاعر محرمي (هجري ۹۴۲ سنه سنده ، ميلادي ۱۵۸۴ ده وفات) ، آق ده كيزك قهرمانى اولان خيرالدين بارباروسه يازديني اوده بنده دن باشقا برده «بسيط نامه» يازميشدى .، تذكرة الشعراء مؤلفى على جلبي (۱۰۱۹ نه وفات) ديپوركه : «مهرمينك بو اثرنده كي ككلر و تشبيلر هب توركجه در ؛ اوردده عربجه ، و فرسجه ككلر هيچ بوقدره . ده ۱۵۹۹ سنه سنده وفات ايدن ناني بيله «ديوان غزل نسخه قاموس دكلدر» ديمش و تورك ادبياتنك عرب - فرس «محسنات لفظيه» سى پيشندن قوشمه سنى تزييف ايله مشدى . نديم ، ثابت ، واصف ، فاضل كي شاعرلر تدريجي صورتده تورك ديلنك كوزللكنى حس ايتمكه باشلاپورلر . خلق شعرينك قيمتى داها بور سنه اقدم اسعد افندى «مستطرف» ترجمه سنك مقدمه سنده آچيقجه كوسترمشدر . عالم و اوچ لسانك (عربجه ، فرسجه و توركجه) ادبياتى ابى ييلن بو ذاتك بو خصوصده كي فكري البت بك قيمتداردر .

«ثروت فنون» مجموعه سى اطرافنه طويلانمش اولان ادبى مكتب ، ابداعك آوروپائى شكللريني بنمسه يهرك درنوم نقطه سنى تحكيم ايله مشدر . بو مكتبك ايلرى - كلن ممثللرى ، شعرده توفيق فكريت و نثرده عشاقى زاده خالد ضيادر . بو ادبى حركته اشتراك ايدنلردن جناب شهاب الدين ، مملكتده توفيق فكريت ايجون ياغديريلان ستايشلرى بردرجه يه قادار تحميد ايتمك تشبيلرنده بولونميشدى . جناب شهاب الدين ، توفيق فكرنك زنگين طبيعى استعدادندن ، كوزللكه قارشى حساسيتندن اغماض عين ايدمرك ، اونك ساده جه «سلامت ذوق» ي ايله «قدرت لسان» نى كوره بيلدى . شبيهه سز تحصيلى ناقص و ادبى مقاله لرى ضعيف اولان توفيق فكريت ، فرانسى ادبياتى ابى قاوريايان «ماوى و سياه» محريبنك تاثيرينه معروض قالمشدر . «ثروت فنون» محريلى ايجنده ايجو قيمتلى ، شاعر و نازلر و اردى (مثلا نامق كالك مفتونى سليمان نظيف ، اونك كوچوك قارداشى و عبدالحق حامد دن ، حتى جناب شهاب الدين دن اورنك آلان شاعر فائق عالى) ؛ لا كين الك بويوكا كثرين ، كور كورينه ، باشنده توفيق فكريت و خالد ضيانك دوردينى جريانه تبعيت ايتمشدر . بونلر اهميتسز و شخصيتسز ذاتلر اولوب ، نازلرى «بول بورژه» نك هادى مقلدى ايديلر . بو صوكنجيلر نجره سز كنجلردى .

بالکز، ۱۹۰۸ انقلابندن سوکرا، بدیی ادبیات ساحه‌سندن چکیلن حسین جامده اوریشماللق کوزه چارپیوردی. شناسی و نامق کمال ادبی دوره‌سی، حیاتی داهافضله‌انمکاس ایتدیوریوردی؛ توفیق فکرت ایله خالده ضیا صنعت قیمتی اعتباریله اولره فائق اولمقله برابر، هیئت اجتماعیه‌نک انکشافنه اومه کیلر داهاز یاده خدمت ایتشلردر. حالبوکه عبدالحمید سانسورینک تصدیق آلتنده ایکله‌ین توفیق فکرت و خالده ضیا نالی، خلقک محبتلرینه لاقید ایدیلر؛ اولر ساده‌جه شخصی هیجان و تخیللرینی تصویر ایدیورلردی. طیبی اولارق بوتون بودور ادبیاتی بدینلک دامغاسنی طاشیورلدی. خلقدن جو قدن آریلان شیمدیکی ادبیات ممللری ده، باشقه‌لری کبی، حساسیتی غیب ایتشلر، کوزلرینی قاپامشلر، اطرافلرنده جریان ایدن حادثاتی کوره میورلر و اوکالا قید قالیورلر. کوپرلی زاده: «قورقونج خرابه‌لر، تازه مزارلر اوستونده دولشان آق صاجلی نینه‌لرله، یتیم یاورولرک ماتمنی دویمایان ... بر ادبیات، هیچ بر زمان بو ملتک کوکسندن قومش دکلدیر، دییور (صحیفه ۱۳۷ - ۱۳۸). و شاعرلری، شخصی حسیاتدن تجرد ایده‌رک ملتک ایکتیلرینی دیکله‌مکه و اونک خسته قلبه آتشین امید و ایمان القا ایتمکه دعوت ایدیور.

«ثروت فنون» ادبیاتنک او بوشدوروجی تأثیر، افسونلری آتمق ایسته‌ین عصری ادبیات اوزرنده حال حکمفرمادر. ادبیات اوافسونلردن قورتولونجه «میلی»، یا خود جناب شهاب‌الدینک دیدیکی کبی، «حیاتی» ادبیات دوری حلول ایدر. بونر آراسنده کی فرق شوندن عبارتدرکه کوپرلی زاده وضعیتی آرتیق آز جوق واضح کوروبور. جناب شهاب‌الدینه کوره بو کونکی ادبیات، «ثروت فنون»، بو دورک titane ی اولان عشاقی زاده‌یه نسبتله بر بوشلقدن و تردیدن عبارتدر. کوپرلی زاده یاربیک حقیقی صنعتکارلرینه: «اوزون ییللردن بری قلبمزی حبس ایدن ده‌میرلی قبه ییقیلدی، شاعر! اونک مرمر ستونلرینی، انجی و آلتون ایشله‌مه جلدلرینی، نهایتسز امکملره یازمش سوسلو کتابلرینی، محدود نقشلی اییک، بارلاق ماوی چینیلرینی براق... الخ» دییه حرارتله خطاب ایدیور (صحیفه ۱۰۹)؛ و ادبی فخرک طلوعنی تسریع ایتک ایچون، او، عصرلردن بری کلن و ادبیاتنک

انكش-افنه انكل اولان ادبى افكار باطله به هجوم ايدىيوركه، بونلرك برى شكلى
(صروض وزنى) اولوب، ديكر عنصرى (تقليد - آدابتاسيون) در. كوبرىلى
زاده ايچون وزن، اساسى بر مسئله در: او بوم مسئله به تكرر تكرر عودت ايدىورك اونك
تورك ادبىياني ايچون نه مهلك بر آفت اولدېنى انبسات ايدىيور. چونكه صروض
وزنى منور طبقه (سراى و مدرسه) ايله خلق آراسنده آكلاشالنى موجب
اولش واصل لسانى بوزمشدر.

ادبىيانه تقليد (آدابتاسيون) توركلك اسكى بر خاصه سيدر. بر اثر شكلى
و روحى او درجه مهارتله اتحال ايدرلردى كه، اصلى ايله تقليدى آراسنده فرق
همان هيچ محسوس اولمازدى. عثمانلى ادبىيانه بوبك مبدولدى. بو ادبى حقه بازنى
(نظيره جيلكى) عصرى شاعرلرده ارتكاب ايدىيورلر. لا كين، توركلك شوفرانسز
ادبىيانه انهماكلرى دورنده اسكى طرزده ادبى نظيره لر، تقليدلرله اوغراشمق بوبوك
ضررلر ايراث ايدىيور، و ادبى ابداعك استقلالنى اولدورويور.

بو حال اك فضله نياترو اثرلرنده كوزه جارييور. آدابتاسيون بوتون نياتروپى
طولدورييور و محنه اثرلرينك يوزده دو قسائى تشكيل ايدىيور. آدابه اثرلره
اهالى او درجه مفتوندركه، حقى بعض مؤلفلر كنديلرينك اوريزينال اثرلرينه بيله
«آدابه» دامغاسنى باصمغه مجبور اولويورلر. نته كيم «سعاد درويش» كنديلينك
«پايشقان» آدى اوريزينال اثرينى، يالسكر باياغى ذوقلرى نطمين ايچون «آدابه»
دييه اعلان ايتمشدى. بوندن سو كرا (غوردله وسكى) فؤاد بك اسكى ابتدائى
نورجه نياترو اثرلرله شيمديكى آدابه نياترو اثرلرينى مقايسه به و آدابه اثرلره
اوغراشمق يرينه آوروپانك قلاسيك اثرلرينك اوبنايلمه سنك دها مفيد اولاجفنه
داثر سوزلرينى («شيمديكى ادبيات» محيفه ۱۴۲ - ۱۴۵) نقل ايتدكن سو كرا
كندى طرفندن دييوركه: «كوپرىلى زاده نك بو محاكه لرى غايت دوغريدر؛ ادبىياني
سوه نلر البت بونلره اشتراك ايدىورك. رفيق نورى، «قائن آنا» آدى آدابه
بر اثرى (كه محمود اسعد ايله خالد فخرى طرفندن آ. بيسونك Les Surprises
آدى بيه سندن آدابه ايدىمشدر) تنقيد ايدركن اونك محنه ايچون قولايلىقى اولدېنى،

حق اونک آدابه اولدینک حس ایدیلهدیکنی قید ایتمکه برابر، آدابه اثرلرک اوریزینال اثرلر تالیفنه انکل اولدقربی ده علاوه ایدیور.

ملتیجی محررلردن هاشم ناهید، «اقدام»، غزته سنده، تورک ملی سجه سنک خصیصه لرندن بحث ایدرکن دیمشیدی که: «قارا کوز، اورتا اوبونی و خواجه نصرالدین لطیفه لری تورکلرک کولونج شیلره، قومه دی به تمایل برسجه ده اولدقربی کوسته ریور. ایشته بونی کوز اوکنده طوناق، تورک محررلری دراملردکل، قومدیلر یاراتمالیدرلر، زیرا هر ملتک معین بر تمایلی واردور (انکلیرلرده قاجعه - شکسیر، فرانسرلرده قومه دی - مولیر، آلمانلرده درام - غوته). بوکونه قادار تورکلر طرفندن یازیلان شیلر داها بک اهمیتسز و تقلیدی شیلردور. یا آدابه یاخود ترجمه درلر. آدابه شیلر داها کوتو و داها مضردرلر: بونده فرس و چارشاف آلتنده تورکلره تمامیه یابانجی اولان اخلاق و دویغولر تصویر ایدیلیور، دیبور. بوندن سوکرا مقاله صاحبی یکی تورک ادبیاتینک تقلیدی برماهیتده اولدینقی کوسته رمک ایچون رشاد نوری بکک «تعقیب» ادلی اثرینک مندرجاتی تلخیص ایدیور.

«غوردله فسکی» به کوره، رشاد نوری بکک اسلوبی اویناق و کوزدل، اثرلرنده تصویر ایدیلن وقعه و ماجرا لک جریانی خیزلی و مراقلی اولمقله برابر، اثرلری بنه اوریزینال دکلدرلر. اونک اوراق حکایه لری یا آوروپانک کوچوک اثرلرندن آدابه در؛ یاخود، تورکلرک دکل، داها زیاده یرلی خریستیانلرک حیاتی تصویر ایدن شیلردور. حق «جالی قوشی» ده یا (آ. دوده) نک بر اثرینک یاخود «عشق ممنوع» ک عادتاً بر تقلیدندن عبارتدر.

...

«غوردله فسکی» بوندن سوکرا «بوکونکی ادبیات» کتابینک «اثرلر آراسنده» عنوانی ایکنجی قسمی خلاصه نقل و کندی ملاحظه لرینی ده علاوه ایدرهک مختلف تورک محررلرندن بحث ایدیور. اوکا کوره: «تورکیه ده بدیی

ادبیات ، پک آز استنا ایله ، سهارده ، بولوطلرک اورتہ سنده کی محیطرده جولان
ایدیور؛ بوادیات یا حیادت پک اوزاقدیر؛ یاخود بوراده کی حیات اوقدر بایاغیدر،
اوقدر معناسزدرکه انسان اولی اونیونتمق ایستیور . موسقروا السنہ شرقیه مکتبی
پروفیسورنک مقالہ سی شو معنیدار جملہ لرلہ نہایت بولمقدہ در :

« تورک ادبیاتنک چوہر قلفندن ہرکس شکایت ایدیور . بعضیلری ، ادبیاتی
استیلا ایدن دورغونلغک ، جہان حربنک دہشلرندن نشئت ابتدیکنی ایلری
سورویورلر . لاکن دوامی روحی سییلرده بوق دکدر . اولرده ملی تنبللک
ومدھش جہالتدر . ہرکس « الھام » دن دم ووریور ؛ فقط ، کوبریلی زادہنک
پک حقلی اولارق قید ایتدیکی کی ، الھام ، مالکیز اوقومق و اوکرہنک سابعہ سندہ
ایشلہ نہ بیلن ادبی غنہ لری و ادبی مکتبیلری دیکشدرہ مز ؛ صنعتکارہ فکر بخش
ایدہ مز . عجیباً تورک ادبیاتی بوشعرانی آتلانہ بیلہ جکمی ؟ غربی اوروپا ادبی شکلربی
نمہ مکھ برابر ، اوکا عالم شمول پر قیمت ویرہ جک یکانہ خصیصہ اولان ملی
خصوصیتلری ترسیم ایدہ بیلہ جکمی ؟ عکسی تقدیردہ ، بو ادبیات ، رومادوورندہ
باصیلمش اولان سیلیک برسکھ بکزمہ جکدر . ہیچ شہہ بوق کہ تورک ادبیاتنک
انکشافی دہ ، ملی تورک مدنیتنک عمومی انکشافہ باغلی برمشلہ در ... »

روسجہ دن نقل ایدہن :

ع . ب